

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

No. 1, Vol. 9
Jan.-leden 1975.

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO, CANADA M6P 3K1

Monthly publication in Czech language with the following aim: to help in the adjustment to the Canadian way of life and to preserve all positive values of Czech and Slovak heritage.

Informační měsíčník "Klubu nových", jehož cílem je poskytovat všeobecné užitečné informace, aby zapouštění kořínků v novém prostředí bylo pokud možno bezbolestné.

Na prahu nového roku přejem všem našim čtenářům pohodu, úspěch ve všem podnikání a pevné zdraví! Jako list vstupujeme do devátého ročníku pravidelného vycházení: protože z dopisů čtenářů je jasné, že jsou spokojeni, nehodláme měnit ani obsah, ani formu, ani formát. Naše "zákazníky" prosíme, aby si uvědomili, že s vydáváním měsíčníku jsou spojené výlohy a že i v tomto roce budeme vděční, když nám pošlou dobrovolné předplatné. Šeky nebo M.O. vypisujte laskavě na "Klub nových". Pokud někdo je nucen poslat hotové peníze, potvrdíme příjem obratem - lístkem.

Zprávy z Kanady: "Sun" přinesl několik kapitol z knihy "The Last Secret", kterou napsal Angličan N. Bethell. V knize jsou podrobnosti o násilné repatriaci více než dvou milionů býv. sovětských občanů, jakož i občanů býv. caristického Ruska, ze západních zón Německa a Rakouska do spárů MKVD. Pro mnohé znamenalo vrácení jistou smrt. Obsah vybraných kapitol vyvolal i mezi průměrnými kanadskými čtenáři velký zájem; následkem toho byla kniha v torontské oblasti vyprodána a "Sun" dostal mnoho dopisů, dokonce i od těch, kteří byli repatriací postiženi, ale přežili dlouhá léta věznění v sov. žalářích a pracovních táborech. /Naši čtenáři si mohou zmíněnou knihu objednat na adrese: Kuška House, P.O. Box 1507, Kingston, Ont.-K7L 5C7. Pište česky či slovensky./ -- Tor. stanice CHIN vysílá každý čtvrtek od 3.45 pm 15ti minutový program pro imigranty; program řídí G. Bonavia. -- L. Zink komentoval fakt, že usvědčený sovětský špión A. Greško /vyhoštěný z Anglie v r. 71/ byl jako sovětský reprezentant pro Olymp. hry přijat kan. ministerským předsedou. Fotografie obou nejspíš visí jako doklad slabosti Západu na návěštní tabuli v hlavním stanu KGB v Moskvě. -- Olymp. pochoděň bude v r. 76 dopravena z Athén do Montrealu pomocí laserova paprsku za necelou vteřinu. -- Občan M. Carson zahájil soudní akci proti fed. ministru zemědělství, že nedbalostí způsobil zkažení 28 milionů vajec. -- Rev. L. King chtěl ve svém kostele /Willowdale United/ symbolicky oddat dva - ptáky. Věřící o plánu hlasovali a zamítli jej poměrem 5:1. -- V Torontě je jenom 20.000 organizovaných skautů; počet neustále klesá. -- Kanada daruje Kenyi silnice za 13.5 mil. \$. -- V arabském inform. středisku v Torontě byl neznámým pachatelem založen požár. -- Čistý profit denníku "Star" v Torontě byl v roce 1974 skoro 8 mil. \$; skoro všude jinde noviny prodělávají. -- Denní listy varovaly znovu před podomními agenty, kteří vybírají peníze na různé dobročinné účely. Podle Better Business Bureau jde skoro v 50% případů o podvodníky. Pro jistotu můžete volat BBB, 363-7111. -- Hlavní zásobovatel pepperonů v Ontariu dostal pokutu 5 tisíc \$ za to, že do produktu míchal hlavně koňské maso. -- P. Stachovský se v "Sun-u" pozastavuje nad tím, že Kanada přijala několik tisíc "uprchlíků" kom. zaměření z Chile, ale kom. země jako SSSR, ČSSR atd. jen několik set. -- V. Nedomanský se koncem prosince v Torontě sešel se svými býv. spoluhráči a také s členy sov. armádního teamu; byl překvapen, že s ním jednali přátelsky. Někteří z hráčů řekli, že nebyli varováni, aby s Nedomanským nemluvili. -- Do Toronta se vrátil navrátilce Bořivoj Jirgala, který až do svého dobrovolného návratu do ČSSR žil v Kitcheneru. -- K. Akula tvrdí v dopise redakci "Sun-u", že je absurdní, když kan. fed. vláda finančně podporuje Can. Peace Research Institute, se sídlem v Oakville. Tato podášená instituce vydala nedávno brožuru, v které tvrdí, že SSSR je jedním z nejroztomilejších národů na světě - "one of the nicest nations in the world". -- "G. and M." poskytl místo tiskovému attaché sov. ambasády v Ottawě, aby se vyjádřil o "beznadějnosti snah sovětských nespokojenců" 7.1. -- Denní tisk věnoval značnou pozornost pokusu o únos obřího letadla B-747 cestou z Athén do Říma. "Hrdinou" pokusu byl údajně posrpnový J. Homola z Hamiltonu; živil se tam jako tesař. -- Na Driftwood Ave. ve Willowdale se má postavit několik desítek domků na 35 stop širokých parcelách. Cena má být jen 31.000\$. Mají mít dvě ložnice, jednu koupelnu. -- Před Imm. odvolacím soudem v Ottawě je na 1.000 případů z Haiti a 4.000 případů z Jižní Ameriky, Záp. Indie, Pakistánu, Indie a odjinud. U všech byla původně nařízena deportace.

Svobodný svět: Am. senátor H. Jackson poslal dopis Čs. poradnímu sboru v z. Evropě, v kterém vyjádřil přesvědčení, že "mají-li vztahy mezi Západem a Východem vyvrátit do dlouhodobé mírové spolupráce, musí se dosáhnout pokroku v zajištění svobodnějšího pohybu lidí a myšlenek přes mezinárodní hranice - což znamená také pokrok na poli lidských práv." -- Novým starostou Stuttgartu se stal syn maršála Rommela. Kandidoval za stranu křesť. demokratů. -- Instalace telefonu ...2

v Paříži přijde na 244". Na telefon čeká 1 milion osob. -- Britský poslanec Stonehouse se s falešným pasem objevil v Austrálii. Býv.čs.špion J.Frolík o něm řekl, že byl agentem čs.špionáže v Anglii. -- Detroit měl v r. 1974 skoro 1.000 vražd. -- V New Yorku zemřel komentátor Walter Lippmann, 85 a v Kalifornii známý komik Jack Benny, 80. -- Do diplomatických služeb USA vstoupil krajan Rudolf V. Peřina z Clevelandu. -- Věstec A.B.Áttar předpověděl v Bejrutu, že v r. 75 bude spáchán atentát na Mao Tse-tunga, Austrálie bude postižena velkým zemětřesením a Třetí světová válka vypukne po té, co Israel pošle bombardéry, aby srovnaly se zemí arabské posvátné město Meccu.. Zemře prý Franco, Wilson a Ian Smith. -- Američané prosázeli na psích dostihách v r. 74 přes 900 milionů. -- V Londýně /v Anglii/ bylo otevřeno skvělé Polské společenské a kulturní středisko v č. 240 King St.; má m.j. skoro 80.000 knih a 40.000 dokumentárních fotografií. Budova má celkem 87.000 čtver.stop. -- USA vyzkoušely prototyp nového tryskového bombardéru B-1. Může letět 2x rychleji než zvuk, je o celou třetinu menší než B-52, ale unese 2x tolik bomb a raket. Potřebuje jen poloviční rozjezdovou plochu ve srovnání s B-52. Cena? Mezi 76 a 100 milionu za jeden letoun..

Z okupovaného Československa: Centrál Živnostenské banky vydala důležité upozornění, že u všech depozitních příkazů musí být poštovní směrovací číslo jak u odesílatele, tak u příjemce. Upozornění obsahuje také tyto věty: "Dostáváte-li úhrady ze zahraničí, požádejte příkazce, aby u Vaší adresy rovněž uváděl PSČ. Bez uvedení PSČ nemůže banka převzít příkaz k provedení, jelikož poštovní pošta zásilku i korespondenci neoznačenou PSČ adresáta nepřevezme k doručení." /Poznámka: máme na skladě omezený počet seznamů všech PSČ za 31; neriskujte zbytečně./ -- V Praze zemřela paní Hana Benešová, roz. Vlčková, vdova po prezidentu dr.E.Benešovi. Bylo jí 89. Pražský tisk zprávě věnoval tři řádky. -- Americký kozmonaut, námořný kapitán Eugen A. Cernan navštívil na pozvání Slovenskej Akadémie vied Slovensko, krajinu, odkiaľ prišli jeho rodičia do USA. -- Dr.B. Peleška protestoval v dopise Světové federaci vědeckých pracovníků proti diskriminaci se strany dnešního pražského režimu. Jedná se o lékaře.

Podmaněný svět: V SSSR budou od 1.1.76 zrušeny interní pasy. Lidé budou moci cestovat uvnitř země bez omezení. -- Tito promluvil ve své rodné obci /Kumrovec/ v Chorvátsku a napadl ostrými slovy "nepřátelské živly v zahraničí i uvnitř Jugoslávie, které usilují o rozvrat země". Zcela neočekávaně napadl také Rakousko pro údajné utlačování slovinské menšiny. -- Sovětský tisk věnoval značnou pozornost případu J.Shklyar-a, který se s manželkou nejdříve vystěhoval do Israele, kde se mu nelíbilo a pak emigroval k příbuzným do USA, kde si také nemohl zvyknout. Požádal prý sov.ambasádu ve Washingtonu o repatriaci. Sov.tisk tvrdí, že ve Vídni usiluje o návrat do SSSR dalších 200 osob židovského vyznání. -- Organizace Amnesty International protestovala v Kremlu proti špatným podmínkám v sovětských vězeních pro odpůrce režimu; upozornila také na ostudné poměry ve věznicích v Litoměřicích a v Ostravě, kde jsou tito nemocní vězni: J.Mezník, J.Muller, Z.Přikryl, A.Rusek, J.Sabata, H.Hubl, Z.Pokorný a J.Tesař. /Protest měl zřejmě kladný efekt, protože před vánocemi byli neočekávaně propuštěni někteří z výše jmenovaných./

Z krajaňského života: Dr.John Frei se v Etobicoke dne 16.11. dožil "70".-- Sokol "Masaryk" v Montréalu pořádá Sokolské Sběrky 18.1. v 8.30 hod.večer ve velkém sále "Schofield Hall", v městské radnici Town of Mt.Royal, 90 Roosevelt Ave. K tanci hraje dechová hudba p.Štumpfa. -- Krajan Edvard Outrata má služební titul "Acting Assistant Director, Business Information Systems, Statistics Canada". Účastní se v Ottawě našeho života. -- Dne 21.1. se dožije "65" náš čestný člen dr.Karel Jeřábek. Pochází z Prahy, žije nyní v Torontě. -- Účetní "H.domova" v Torontě vážně onemocněl a nachází se v nemocnici. -- Přírůstky v naší kolonii: Hana a Josef Vargovičovi v St.Catherines, Ont. oznamují narození malého Pepička a tím se pí Halbichová v Mississauga stala babičkou; Ivan Černý s paní Hanou měli 13.12. dcerušku Dannu; Jan a Marta Loskotovi mají od 6.1. dceru Janu. Všem upřímně blahopřejeme. -- Zástupce největší kanadské životní pojišťovny Sun Life, p.Vladimír Válek, přeje touto cestou všem našim čtenářům úspěšný nový rok 1975 a oznamuje jim, že kdo z nich chce ušetřit na daních, měl by si od něho vyžádat podrobnější informace o tzv. Registered Retirement fondu na č. EM 2-5141. -- Sarnia: Sásovi a Ireně Glivickým se narodila dcerka Jacqueline. -- 28.1. se dožije "75" ing.Karel Rybka, senior partner firmy Rybka, Smith and Ginsler Ltd., Consulting Engineers, Toronto. -- Kež si vypůjčíte peníze nebo než si uložíte peníze jinde, zajděte do Czechoslovak Credit Union, 740 Spadina Ave., Toronto nebo zavolejte na č. 925-0557. Vedoucí kanceláře p.L.Dubský Vám v rodném jazyku dá potřebné informace o výhodách tohoto peněžního ústavu. -- Ing. Hubert Obr a pí Valerie Příbylová oznamují, že jejich sňatku bylo požehnáno v kostele sv.Cyrila a Metoděje v Hamiltonu dne 24.12.74.-- Jeden z našich čtenářů nám napsal, že nedávno navštívil lyžařské středisko Stowe, Vermont, a že se tam náhodou sešel s inž. Mikulášem Márou, který je majitelem Alpine Motor Lodge na Mt. Mansfield Rd. Inž. Mára byl při podpisu Charty SN Janem Masarykem v San Francisku před třiceti lety. Dalšími svědky byli: dr. Bohuš Beneš, dr.Václav Beneš a dr. Ivan Krno. -- Pro naše čtenáře v Montréalu a okolí: Pronajme se zařízený pokoj pro staršího pána nebo starší paní,

na okraji Town of Mount Royal. Soukromý dům. Vážní zájemci volejte: 753-5501. --
 Máše čtenáře ve Vancouveru a okolí upozorňujeme, že tam vychází měsíční "Zpra-
 vodaj" a že si ukázkové číslo mohou vyžádat na adrese: J.Klinka, 2720 Oyama
 Court, Vancouver, B.C.-V6T 1N6, tel. 228-8185. -- Projíždí-li někdo z našich
 Albertou, měl by navštívit pěkné městečko Drumheller a vyhledat p.faráře A.
 Stanislava, tel. 823-5437. -- Z dopisu našeho čtenáře L.B., tč. ve Vancouveru:
 "Keď sme došli do Montrealu, čakal nás maximálne neochotný pán .. dal nám líst-
 ky na sedenie - 3 dni a 3 noci - do vlaku s 3 detmi. Keď som sa pokúšal pýtať
 sa na možnosť dostanie lôžka alebo letenky, nechcel sa rozprávať. No ale už je
 to za nami. Naše víza v Rakúsku boli vopred pripravené paňou Bebou Keglevic
 z Charitasu v lágri. Je to zlatá osoba, ktorá tam robí už 17 rokov...teraz
 vo Vancouver už vyše mesiaca si platíme hotel - 1 bedroom app. za 336 /mesiac,
 čo je hodne na takých začiatočníkov. Niekedy sme už bez náлады, keď počujeme
 všade "Sorry, no kids, no pets!" Na neuverenie, tu je nájomne nenormálne vysoké,
 byt 280-500\$, domy 300-900\$, tie s nižšou cenou sú ale obsadené skôr ako sa u-
 volnia. Lager v Traiskirchenu? Zišli sme sa tam krajanovia z celej republiky a
 utvorili sme fajn partiu. Obrovský kus práce robí pán farár Novotný. Zdrúzuje
 okolo seba všetkých krajanov a pomáha im, ako len vie. Mnohým našel prácu vo
 Viedni, niektorým aj byt vo Viedni a čo hlavné, drží ducha všetkých na slušnej
 a realne optimistickej úrovni. V lágri je najviac Maďarov, snáď 70%, potom je
 dost Rumunov aj Jihoslovanov. V lete bola situácia kritická, keď v dovolenkovom
 období bolo až 8 rodín aj s deťmi v jednej miestnosti. Pre tunajších krajanov
 sme boli zaujímavá novinka .. " -- Kaši v Ottawě uspořádali zdárilou oslavu 65.
 narozenin obětavého Oty Hory, poslance čs.parlamentu do února 48. Hlavní projev
 měl dr.Jaroslav Bouček. Jubilant byl při té příležitosti jmenován čestným sta-
 rostou Sokola v Ottawě. Máš dopis, kterým jsme mu nabídli čestné členství naše-
 ho klubu, komentoval takto: "Byl jsem překvapen nabídkou "Klubu nových". Znáte
 jistě můj názor na práci a organizaci čs.exilu. Vždy jsem se snažil, abychom
 spolupracovali pokud možno v organizacích, které soustředí všechny síly čs.
 exilu a tím docílí ve své práci, akcích a jednáních s vládou a jinými mezin.
 institucemi co největšího účinku. Roztříštěnost jak organizací, tak tisku, je
 často na závadu úspěšné práci. Je ovšem rozdíl mezi roztříštěností v konečných
 cílech nebo v protichůdných cílech a zásadách. Proto různost názorů, skupin
 či organizací menších je začasté i zdravá. Tak jako řeka, mohutný tok vzniká
 z malých pramének a nakonec se ubírá ke stejnému cíli. Tak je to i v životě čs.
 zahraničního odboje. Řekl jsem na Zastupitelstvu RSČ koncem září m.r., že jsme
 si vědomi, že nikdy nedojde k ideální jednotě, neboť demokracie není uniformi-
 ta. Je to svobodná výměna názorů. Jde o to, aby nakonec většina směřovala v sou-
 ladu za stejným, konečným cílem: osvobodit čs.lid ze sovětské tyranie. Soudím
 proto, že nakonec i menší organizace mají úzce spolupracovat s vrcholnou organi-
 zací země - v Kanadě je to ČSNS, tím spíše, jestliže plní nebo doplňují činnost
 takové organizace. "Klub nových" v tomto duchu vlastně od svého vzniku tuto
 činnost úspěšně konal a koná; informuje, radí, pomáhá, slouží společnému cíli.
 Vyrostl zcela přirozeně, zdola, od kořene jako zdravý strom a přináší své plody.
 Posiluje a upevňuje národní vědomí svých členů v duchu ideálu humanity. Tím
 také významně přispívá nové zemi, která nám dala svobodu, hodnotami nejvyššími.
 Dívám-li se takto na činnost "Klubu nových" za poslední léta a na členy, z nichž
 mnozí také účinně pracují v ČSNS, Sokole a jiných dem. organizacích, je samo-
 zřejmé, že nabídku čestného členství "Klubu nových", který vykonal dobrý kus
 práce "na národu roli dědičné", přijímám jako uznání za práci ve svých "65",
 kterou na poli humanity společně konáme." -- Přes vánoční svátky jsme do-
 plnili PSČ v adresách všech našich čtenářů v Kanadě. Kdyby se náhodou stalo a
 Vaše PSČ bylo chybné, prosíme Vás, abyste nás na takovou chybu upozornil. --
 Hlas Ameriky pošle každému zájemci program svých relací, když napíše na: Voice
 of America, Czechoslovak Service, Box 777, Washington, D.C. 20044, USA. Program
 je zcela zdarma. -- Lubo Sklada je kapitánem úspěšného volejbalového odboru
 Sokola Montreal. -- Nové divadlo připravuje na březen produkci Čapkova "Lou-
 pežníka" v Colonnade divadle, 131 Bloor St. W., Toronto. -- K naší pohlednico-
 vé akci jsme dostali řadu dopisů a připomínek. Všeobecně se akce pokládá za
 čin užitečný a typickým je komentář čtenáře J.F. z Hamiltonu: "Blahopřeji k re-
 alizaci tohoto projektu. Nepokládám se za nevzdělaného - asi trochu domýšlivého,
 protože i těch pár údajů, které se objevily na pohlednicích, jsem nebyl scho-
 pen vždy vylovit ze své vlastní paměti. Určitě byste mohli připravit časem
 další serii. Mohlo by tak časem vzniknout celé album našich moderních dějin,
 třeba i ne jen politických." Řada našich čtenářů se zřejmě domnívá, že vydáme
 pohlednice další, protože nám doporučili, abychom příště nezapomněli např. na
 Rašína, Svojsíka, gen.M.R. Štefánika, dr.Lad. Feierabenda, gen. Vlčka, dr.Ja-
 rosłava Stránského, Jana Masaryka /poznámka: Jana jsme vydali už v r. 1975, ale
 vydáme ho znovu a rádi/, Kramáře, Tyrse, senátora Beneše atd. Dva čtenáři nám
 doporučovali ryze "kanadskou" serii, v které by např. byli: Matúš Pavlík, Rev.
 Václavík, Inž. J.Chmel. Několik býv.polit.věznů vyjádřilo názor, že by měla vy-
 jít také serie obětí kom.justice 50.let, jako např. dr.Milada Horáková, gen.E.
 Píka, inž. Sochorec, Vojtěch Dundr, Milan Choc a pod. K uskutečnění všech plá-
 nů jsou zapotřebí dvě věci: peníze a dobré fotografie. Budeme avačovat o kaž-

děm návrhu, ale finanční náklad jsme neschopni nést sami. Děkujeme touto cestou všem organizacím a jednotlivcům, kteří nám s distribucí pohlednic pomohli, zvláště p.Zichovi v Montrealu, inž.Sochorovi v Gurychu, p.B.Doubkoví ve Vídni a paní Kašpárkové v Austrálii. Děkujeme také všem zahraničním publikacím, které se kladně o naši akci zmínily. -- Vážíme si dopisu, který jsme dostali od našeho čestného člena, prof. dr. Vladimíra Krajiny z Vancouveru: "Velice jste mne potěšili tím, že jste pokládali mne za hodna Vašeho diplomu čestného členství, o čemž si však netroufám sám myslet, že jsem si to skutečně zasloužil. V poslední době jsem - vedle své normální vědecké práce na universitě - zaměstnán také tím, že "National Film Board" dělá film o mé práci na záchranu panenské přírody v Britské Kolumbii, kterou už 9 let dělám. Proto jsem se nedostal k napsání tohoto děkovného dopisu dříve, jak se slušelo. Domnívám se, že film bude politickým dokumentem pro náš exil. Děkuji Vám ještě jednou, také za Vaši politickou práci, kterou "Kanadskými Listy" děláte a srdečně Vás pozdravuji-Váš Vladimír Krajina." -- Také od našeho čestného člena p.Antonína Daičara z Batawy jsme dostali pěkný dopis: "Byl jsem dojemně překvapen Vaším sdělením, že mi udělujete čestné členství ve Vaší organizaci. Já toto považuji za velkou čest - vážím si toho a srdečně Vám děkuji za takovou pozornost. Po celou dobu, co jsem v Kanadě-a to od roku 1939-, jsem pracoval v našich krajaňských organizacích pro rozšíření dobrého jména našich krajanů a ovšem snažil jsem se pomoci tam, kde bylo třeba. Při jedné z mých častých návštěv v Ottawě byl jsem hrdý na to, když jeden z představitelů naší vlády mi sdělil, že Čechoslováci jsou považováni za nejlepší immigranty v této zemi, což je pro nás všechny nejlepším vysvědčením a doporučením. Přeji Vám ve Vaší tak důležité práci ten největší úspěch a ovšem je samozřejmé, že budu velmi rád, když Vám budu moci být kdykoliv nápomocen. Jak jistě víte, byl jsem jmenován členem státního poradního sboru pro otázky multikulturální a byl bych velmi rád, kdybyste mi čas od času sdělili Vaše různé návrhy, abych je mohl uskutečnit. S přátelským pozdravem Váš Antonín Daičar, P.O.Box 82, Batawa, Ont. - KOK LEO." - Na dotaz sdělujeme, že na požádání pošleme zdarma "Přehled činnosti "Klubu nových" 1966-1971" s úplným seznamem všech čestných členů a dokumentární studie "Katyn" a "Benešovy moskevské cesty". Ovšem jen pokud zásoba stačí ..

Naši ve svobodném světě: Ve Vídni působí již 13 let jako profesor jedné střední školy býv.torontský resident Janíček. -- V Paříži žádá o emigraci do Kanady 24-letý Miroslav Škornička, student 4.ročníku fakulty tělesné výchovy a sportu /specializace:pohybová rekreace/ při UK. Učil 1 rok na International School of Prague tělesnou výchovu. Po 4 roky působil v CKM jako průvodce zahraničních skupin. Je také kvalifikovaným lyžařským instruktorem a hrál závodně odbíjenou a badminton. Kdo mu pošle příslib práce? -- Čtenář v Evropě nás upozornil, že ve vatikánské serii "Aula a dokumenty Sv.stolice" vyšla publikace "Svatá stolice a oběti vojny", ve franc. jazyku, 806 stran. V ní jsou první zveřejněné dokumenty, které o řešení židovské otázky za Slovenského státu v letech 1941 až 1945 posílal do Vatikánu chargé d'affaires Sv.Stolice v Bratislavě Msgr. G. Burzio. V této souvislosti je také zajímavý komentář úředního orgánu Vatikánu "Osservatore Romano" z pera jezuitů Grahama. V článku vystupují m.j. pap.nuncius v Bernu F.Bernardini, Karol Sidor, kard.Maglione, Mons. Tarđini, pres. Tiso a Š. Mach. Zdá se, že k publikování závažných dokumentů došlo v zájmu obrany papeže Pia XII., který je soustavně obviňován, že se nezastal pronásledovaných Židů během 2. světové války a že neodsoudil jejich likvidaci v koncentračních táborech. -- Svob.společnost na podporu přátelství s národy Československa se sídlem v Mnichově, vydala na adresu nové oživené Rady svob. Československa prohlášení, v němž označuje za nepravdivé pověsti, že český předseda L.Pachman je placen z prostředků sud.Němců. Prohlášení podepsali dr.Jiří Brada, Miloš Svoboda a dr.Ant. Kratochvíl. -- 1.1.75 se dožil 60ti let obětavý vědecký a skautský pracovník dr.Josef Kratochvíl, jinak také náš čestný člen. -- Své přátele v Kanadě touto cestou zdraví Msgr.Jaroslav Kubovec ze záp.Německa; napsal nám mj.: "Děkuji za pravidelné zasílání "Kan. Listů". Pročítám je velmi pečlivě a mám radost, že jsou stále vedeny snahou být co nejvíce nápomocny krajanům. Všem mohou být oporou a mnohým byly jistě i záchranou po příchodu na Západ."-- Dr.B.Hostička nám sdělil, že se ve Švýcarsku objevila záplava anonymních dopisů, zřejmě inscenovaných pražským vnitřem. V dopisech jsou uráženy exilové osobnosti; vymyšlené informace je mají diskreditovat v očích exilu. Zdá se, že to je pokračování "Spolku mrtvých stínů" a rozhlasových reportáží E.Maráka z Prahy.-- Plk. J. Novák nám z Austrálie napsal, že zvláště uvítal souhrn dr.E.Táborského o cestách dr.E.Beneše do Moskvy. -- Již po delší dobu jsme se zájmem sledovali znamenitý měsíčník "Beseda", který vychází v hlavním městě Austrálie pod patronací "Czechoslovak-Australian Association of Canberra". Publikace vychází díky obětavosti manželů Kašpárkových a red.kruhu. Články jsou vysoké úrovně, ilustrace jsou zdařilé a "sedí". Z prosincového čísla se dovídáme, že i čtenáři mimo Austrálii se mohou účastnit loterie, v níž hlavní výhrou je jednopatrová vilka v hodnotě 37.500 au. v zahradní části města Canberry. Losy jsou po 10 a naši čtenáři si je mohou objednat zasláním příslušné částky na adresu: Beseda, CAC Inc. P.O.Box 1488, Canberra City, A.C.T. 2601, Australia. Doporučujeme! -- Z Mnichova

do Sacramento v Kalifornii přesídlila pí M.Kadlecová-Jobison. -- Do výkonné skupiny Naardenského výboru v Londýně v Anglii byli kooptováni: red.R.Kopecký, Z. Pokorná a p.Lehuta. První se bude starat o novinářský team, druhé o pokladnu a třetí bude archivářem. -- Býv.soc.dem.poslanec za česko-budějovický kraj Mirko Sedlák působí v Atlanta, Georgia. Je m.j. National President, Banquet Managers Guild a má významné postavení v Cabaña Motor Hotel, 870 Peachtree St., N.E., tel. 375-5511. -- SVU zřídila archiv všech publikací vycházejících ve svobodném světě. Správcem archivu je dr.Z.Hruban a adresa je: Dr.Z.Hruban, 1460 E. 56th St., Chicago, Ill. 60637, USA. Doporučujeme všem vydavatelům jakýchkoliv publikací v českém a slovenském jazyku, aby na výše uvedenou adresu všechna vyšlá čísla posílali. -- Významný čs.exilový novinář Ferdinand Peroutka se dne 6.2. dožije "80". Protože naše únorové číslo vyjde až v polovině února, upřímně mu k tomuto významnému životnímu jubileu blahopřejeme. Narodil se v Praze. Začal svou kariéru jako lit.kritik, spoluzaložil deník "Tribuna" /1919/, od r. 1924 redigoval "Přítomnost". Do krásné literatury vstoupil sbírkou fejetonů "Z deníku žurnalistova" /1922/. Pak vydal "Jací jsme" /1924/, "Boje o dnešek"/1925/, "Kdo nás osvobodil"/1927/, "Budování státu"/1934/ a "Ano a ne" /1937/. Za války v koncent.r.táboře, po válce šéfredaktorem "Svob.novin" a "Dnešku". V r. 47 vydal hry "Oblak a valčík" a "Šťastlivec Sula". Po puči odešel do exilu a od r. 50 je šéfredaktorem Svobodné Evropy. Jeho znamenité úvodníky otiskuje celá řada listů čs.exilu. -- Mnichovský Jar.Dresler se 16.2. dožije "50". -- Známý let. rekordman inž.lad. Bezák si na letišti Heide-Büsum u Hamburku založil soukromou leteckou školu a učí akrobacii na čs.letounu Zlín 126 a 226 Cessna 150. Učí létání také na Moranu, příp. na Zlínech, pro PPL /Privat Pilot License/, Tel. 04834/8585. Vyhlídkové lety pro krajany s 10% slevou. -- V prosinci vyšlo 1.: číslo obnoveného časopisu Rady svob. Československa "Za svobodu", který rediguje předseda tiskové a prop.komise ISČ dr.Jiří Škvor a tiskne "Telegram" v Edmontonu. -- V Traiskirchenu v Rakousku bylo o vánocích 74 celkem 6 rodin z ČSSR. -- Ve výroční den narození hūd.skladatele B.Martinů /3.12./ se u jeho hrobu v Pratteln u Basileje ve Švýcarsku sešlo asi 90 krajanů. Byl položen věnec, zazpívány hymny a prof. dr.Ottl z Curychu promluvil velice zasvěceně o skladatelově životním osudu, díle a vztahu k domovu. Hrob B.Martinů se nachází na vrchu Schönenberg, na soukromém pozemku dirigenta F.Sachera. -- 29.10.74 byl v Brisbane v Austrálii za velké účasti krajanů pochován vynikající dirigent Rudolf Pekárek. Byl činný v místním Sokole. -- V Austrálii začal vycházet časopis "Klub", adresa: P.O.Box 91, St.Kilda, Vict., 3182, Australia. -- V Anglii tragicky zahynul Mirek Tiller, 57-dostal srd.záchvat, havaroval autem a zabil se.

----- zde odstříhnete! -----

Sdělení našim čtenářům:

V Ý P R O D E J K N I H !

Po celou dobu vycházení naší měsíční publikace jsme všemožně propagovali dobrou českou a slovenskou knihu. Knih vychází čím dál tím víc a s koncem roku 1974 jsme si řekli, že na všechno nestačíme a z toho důvodu odejdeme z tohoto pole. Napsali jsme naše rozhodnutí Indexu, Konfrontaci a p.Krušinovi a víme, že všichni tři jednají s osobou námi doporučenou ve věci kanadského zastoupení. Rozhodli jsme se, že knihy výše zmíněných nakladatelství, které máme na skladě, nabídneme našim čtenářům za nejnižší možnou cenu. Když je všechny prodáme, nemusíme je pak hromadně nikam posílat.. Tak prosím, vyberte si:

- ☐ G.Laub:"Největší proces dějin", 130 stran, 3.75 ..
- ☐ K.Kryl:"Kníška K.Kryla", 176 stran, 2.75 ..
- ☐ A. Ostrý:" Československý problém", 355 stran, 5.50
- ☐ Sborník "Systémové změny"/Bystrina,Hejzlar,Kusák, Liem, Kosta,Pelikán,Sláma, Šik atd./, 272 stran, 3.50 ..
- ☐ A.Amalrik:Udržel se SSSR do r. 1984? 94 stran, 2.75 ..
- ☐ Egon Hostovský:"Osvoboditel se vrací", 172 stran, 3.80 ..
- ☐ L.Grosman:"Nevěsta", 168 stran, 3.50 ..
- ☐ "Motáky z Ruzyně", 115 stran, 2.25 ..
- ☐ Arnošt Lustig:"Ulice ztracených", 371 stran, 4.25 ..
- ☐ I.Sviták:"Dialektika moci", 163 stran, 4.25 ..
- ☐ B. Štěpán:"Vynálezy", koláže, 94 stran, 3.25 ..
- ☐ Minka Rybáková:"Útěk z rekace"/z Jáchymova../, 268 stran, 4.25
- ☐ J.Danius:"Zrod satanova atomu",příběhy z kom.koncentráku, všechny tři díly, po 13 ..
- ☐ K.J.Krušina:"Tan Dadáček má dovolenou",169 stran, 4.00 ..
- ☐ K.J.Krušina:"Jedenáctý obvod", 162 stran, 4.00 ..
- ☐ K.J.Krušina:"Zimní bouře", 195 stran, 4.00 ..
- ☐ K.J.Krušina:"Druhá bouře", 120 stran, 3.75 ...
- ☐ Bruce Lockhart:"Britský agent", 148 str., váz.4.50,brož.4 ..
- ☐ J.Škvorecký:"Sedmíramenný svícen", 99 stran, 4 ..

Jazyková hlídka: Laskavý čtenář nás upozorňuje na nedorozumění, které je způsobeno tím, že tentýž výraz pro číslovku v Americe má jiný význam v Anglii a žádá o vysvětlení. Až do miliónu jsou číslovky stejné v Anglii i v Americe; obdobně je to i v češtině. Od miliónu po řádech nahoru se počítá v Americe jinak než v Anglii. V Anglii se užívá výrazu "milliard" pro "tisíc miliónů" a pro miliónové násobky se užívá výrazů "billion" /t.j. milión miliónů/, "trillion" /t.j. milión biliónů/, "quadrillion" .., "quintillion" .. atd. V Americe se však užívá těchto výrazů pro tisícinnásobky, takže "one billion" znamená tisíc miliónů t.j. jednu miliardu, takže výraz "milliard" v Americe neexistuje. "Trillion" znamená milión miliónů, tedy totéž co v Anglii "billion". "Quadrillion" znamená v Americe tisíc biliónů, "quintillion" milión biliónů, tedy totéž co v Anglii "trillion". Rozdíly jsou tedy velmi značné a se stoupajícím číslem narůstají geometrickou řadou. V Americe znamená "billion" tisíckrát méně než v Anglii /kde se témuž říká "milliard"/. "Trillion" znamená v Americe miliónkrát méně než v Anglii, kde se témuž říká "billion". Rozdíl narůstá, takže "centillion" v Americe znamená čtyřicetdevět a půl miliónkrát méně než v Anglii. V denní praxi s tak velkými čísly nikdo nepočítá, takže jedině, co působí zmatek, čteme-li americké zprávy o tisícimiliónových investicích nebo o státních rozpočtech, je výraz "billion", o kterém si musíme vždy uvědomit, že znamená totéž, co v Anglii "milliard", resp. v češtině "miliarda" t.j. tisíc miliónů. Musíme tedy vždy uvážít, jde-li o čísla nad jeden milión, zda text v němž jsou uváděna je anglický nebo americký. OR /Poznámka redakce: z dopisů čtenářů vidíme, že se jazyková hlídka dost čte. Jeden čtenář napsal, že si při čtení hlídky jednou vzpomněl na příhodu, ke které došlo během 6ti-měsíčního anglického kursu: učitelka se zeptala, zda by někdo dovedl vysvětlit pojem "relative humidity" jednoduchými anglickými slovy. Přihlásil se jeden náš chytrouš a povídá: " .. to je když některý Váš příbuzný je celý mokrý!"/

Náhodná nabídka: po jednom exempláři - K.J.Beneš: "Hra o život", 599 str., 4; J.Zeyher: "Zahrada mairánská", 130 stran, 3; Lucassin a Nicoletta", 68 stran, 1; E.Valenta: "Jdi za zeleným světlem", 572 stran, 4; A.Munthe: "Kniha o lidech a zvířatech", 130 stran, 2; A.Dumas ml.: "Dáma s kameliemi", 174 stran, 4; B.Krabal: "Pábitelé", 200 stran, 2.50; F.Dürrenmatt: "Soudece a jeho kat", 80 stran, 2; V.Mináč: "Zvon zvoni na den", 317 stran, 2 a Patrick White: "Lidský strom", 539 stran, 3. Máte-li o některou knížku zájem, objednávku neodkládejte!

Zajímavé publikace: Tragické hrdinství polských dragounů 1939-1945 zachycuje kniha "The Last of the War Horses", kterou napsal gen.K.S.Rudnicki, DSÖ. Má 255 stran. Dodá Vám ji: Kuška House, P.O.Box 1507, Kingston, Ont. K7L 5C7. Tamtéž dostanete angl.knihu Milana Kundery "Life is elsewhere" a za 12.95 "K.G.B.". -----

/pokračování objednacího lístku.../

ŠEKY VYPISUJTE NA "KLUB NOVÝCH"!

ořevod obnosu z 1. strany ...

☐	Třibarevné plast. etikety na auta po 11 ...	_____
☐	Jan Beneš: "Druhý dech", 121 stran, 5 ..	_____
☐	Jaroslav Válek: "Smutný muž", 92 stran, 5 ..	_____
☐	J.Fishman-J.B.Hutton: "Soukromý život J.Stalina", 155 str., 26 ..	_____
☐	V.Škutina: "Presidentův vězeň", 111 stran, 5 ..	_____
☐	A.Čížek-J.P.Morris: "Humor na ně", 142 stran, 14.50 ..	_____
☐	Posílám příspěvek na úhradu studie dr.E.Táborského "Benešovy moskevské cesty" ve výši	_____
☐	Posílám dobrovolné předplatné na "Kan.Listy" na rok 1975	_____

Jméno: _____

Celkem přiloženo: _____

Adresa: _____

"Kanadské Listy" Canadian News
Box 520, Station "D"
Toronto 9, Ont. - Canada
M6P 3K1

Second Class Mail - Reg. No. 3088
Postage Paid at Post Credit P.S.
MISSISSAUGA, Ont.

Return Postage Guaranteed.

20:

PRINTED MATTER.

Československá přísada v americkém tavicím kotli

Josef Martinek

Z krajanského života v Kanadě:

Čeští přistěhovaleci sehráli významnou úlohu při budování a rozvoji své nové vlasti — Spojených států. Mnozí přišli do Ameriky — tohoto "národa národů" v její rané historii. Většinou zruční dělníci a řemeslníci, usadili se převážně na severu a východě, v průmyslových místech, která mají dnes statisíce a miliony obyvatel. Tehdy však se jejich občanstvo počítalo na stovky či tisíce. A přistěhovalec, kteří se věnovali zemědělství, nepřibýlí na americký středovýchod a jižnízápad o nic později než přistěhovalec z jiných zemí a společně s nimi začali proměňovat přelí v úrodnou půdu.

První známý český přistěhovelec do Ameriky byl Augustin Heřman, náboženský exulant z Čech, který přibyl do Nového Amsterdamu (New York) v roce 1633. Později žil v Marylandu, kde v roce 1661 založil "Dobruhá Manora". Zasloužil se o vznik tabákového průmyslu v Marylandu a tuto oblast také poprvé zmapoval — byl původním povoláním zeměměřič. Českého původu byl také Frederick Phillips z New Yorku, který byl ve své době znám jako "Princ českých obchodníků". Romance mezi George Washingtonem a Maril Phillipsovou je celkem známá, méně už se ví, že americký "Otec Vlasti" se dvakrát dětil českého náboženského uprchlíka Williama Paci, jednoho ze signatůr "Vyhlášení nezávislosti". Američtí historikové ho pokládají za muze portugalského či italského původu pro zdánlivě latinskou strukturu jeho jména. Paca byl však potomek prominentních českých uprchlíků, kteří přišli do Ameriky přes Anglii nebo Holandsko po Bílé Hoře.

Množství českých přistěhova-
valců přišlo do Ameriky v osmáctém století. Byli to Moravští Bratři, političtí a náboženská exulanti z Čech a Moravy, kteří se nejprve usadili v zemích sousedících s Českými. Jedna skupina se usídlila v saském Ochránově a časem získala pro svoje náboženství řadu Němců. Společně s nimi později emigrovala do Ameriky. V roce 1735 založili Moravští Bratři první kolonii v Savannah, Georgia a John Wesley, zakladatel Metodismu v Anglii, se tam zúčastnil slavnosti instalace kněze Antonína Seiferta. V roce 1741 jiná skupina Moravských Bratrů založila v Pensylvánii městečko Bethlehem. Otevřeli tam první divů senátů, vůbec první ženskou kolej v Americe, což je jeden z nejceněnějších darů našich předků této zemi. Moravští Bratři usadili první protestantskou církev v Americe a vyhlásili s velkým úspěchem misijní službu mezi Indiány. Někteří moravští misijnéři pronikli do ohňské divotiny a založili první město, postavili první kostel a první školu v Oháju. Pod přímým vlivem Moravanů se deset tisíc křesťanských indiánských vládků z ohňské oblasti rozhodlo nepomáhat Angličanům během Revoluční války. Žimž učitel George Washingtonovi spasilu tůžkost. Moravští Bratři prodali svým výchovným a vzdělávacím úsilím jejich exulanti biskup Jan Amos

Komenský, byl pozván, aby se stal prezidentem Harvardské univerzity. Třebáze funkci nepřijal, ovlivňoval velmi silně výchovu a vzdělání rané Ameriky prostřednictvím svých kněžních děl.

Avšak nebyli to jenom čeští protestanti, kteří v Americe vynikli. V roce 1836, například, kněz Jan Nepomuk Neumann se svým bratrem Václavem přibyl do Filadelfie a později se stal biskupem tamní diecese. Jiný Čech, který se stal katolickým biskupem, byl kněz Joseph M. Koudelka z Clevelandu. Z novější doby vzpomínáme Rt. Rev. biskupa Louise Kuřera z Lincolnu, Nebraska a Rt. Rev. biskupa Emanuela Ledvina z Corpus Christi, Texas.

Větší skupiny emigrantů z českých zemí, tehdy zařazených do Rakouska-Uherska začaly do Ameriky přicházet ve čtyřicátých letech minulého století. Hlavními příčinami, proč zde tisíce hledaly nový domov, byly politické bouře roku 1848, zlá horečka v Kalifornii a rok později a útlak českých zemědělců rakouskou šlechtou. V padesátých letech bylo ve Spojených státech už přes dvacet tisíc Čechů. Podle sčítání z roku 1870 žilo tu tehdy 40.289 Čechů, avšak bezpochyby mnozí z oněch 50 508 osob hlásených jako Rakusané, byli z českých rodů. V roce 1850 byla organizována v USA první česká společnost. První české noviny vyšly v Racine, Wisconsin roku 1855, první slovenské roku 1866 v Pittsburgu. První česká katolická farma byla zřízena v St. Louis a první česká protestantská v roce 1867 v Ely, Iowa. První český bratrský řád z českých přistěhova-
valců byl založen roku 1834 v St. Louis a je dnes nejstarším existujícím bratrským řádem. První česká banka byla otevřena v Chicagu roku 1886.

Většina českých přistěhova-
valců z let 1850 až 1880 se usadila v Texasu a na středozápadě. Čeští rolníci se usadili v Nebraska, Iowa, Wisconsinu, Minnesotě a Texasu. Ti, kteří zůstali ve městech, se soustředili v New Yorku — Clevelandu, Chicagu, Milwaukee, St. Louis, Cedar Rapids a v Omaze. Slované přistěhovaleci, kteří houfně přicházeli po roce 1880 a byli většinou nekalifikovaní dělníci, našli práci v dolech, továrnách a hutích Pennsylvánie, New Yorku, New Jersey a Ohia. Největší slovenská přistěhovalecká kolonie bývala v Pittsburgu.

Čeští přistěhovaleci byli pro novou vlast přínosem, nikoli závazím. I před tím než byl uzákoněn test gramotnosti, bylo mezi nimi jen 1,7 procenta negramotných. Poměr vyučených, kvalifikovaných pracovníků mezi nimi byl stejný jako u Britů, Němců a Skandinávů. Pouze Norové a Dánové měli stejný nebo větší námer životně-rohůků než Češi.

Procento mafiálů velmi je mezi Čechy-rohůky velmi vysoké. A ještě něco: mezi přistěhovaleci z Čech a Slovanská bylo objektivně minimální procento kriminálních.

Říká se, že největší přínos českých a slovenských přistěhova-
valců Americe spočívá v hudbě. Antonín Dvořák složil Humoresku a Novosvětskou symfonii za pobytu v této zemi. Ostatně silně ovlivnil americké hudebníky tím, že jejich pozornost obrátil k indiánským a fernoským nápevům. A kdo by neznal nápev Rudolfa Frimla? Na amerických jevištích a v koncertních sálích zní Smetana, Janáček, Martinů. Americké publikum slyšelo české hvedy zpěvu: Emma Desinová, Oskar Mařík, Karel Burian, Pavel Lučičar, Jarmila Nováková, Haudist Jan Kubelík, jeho syn Rafael, slavný dirigent, pianista Rudolf Firkušný. Češka Fanny Janušková byla jednou z nejvýznamnějších tragédií amerického jevištní minulého století. Češi jsou v Hollywoodu Frances Lederer, Vera Ralston-Hrubá, býval tu Hugo Haas.

Je třeba jen o hudebníky a umělce. Vraťte se bezpocho vědci, filozofům, technikům českého původu.

Čeští a Slované přistěhovaleci pracovali pro rozkvět Ameriky a také za ní prolévají krev. Za občanské války byl v Uniové armádě tak velký počet českých a slovenských dobrovolníků, že se uvážovalo o vytvoření zvláštního česko-slovenského batalionu. Čeští a slovenští dobrovolníci bojovali ve španělsko-americké válce. V první světové válce revolval jejich počet údiv vlády a vojenských míst. A ve druhé světové válce činil počet příslušníků armády USA českého a slovenského původu 100.000 mužů a žen. Díky své výborné tělesné kondici (70 000 z oněch polha byli členové Škola či jiných tělocvičských organizací) a celkové inteligenci patřili mezi nejlepší vojáky, křes a námořníky. Mezi nejvyššími důstojníky bylo mnoho synů českých nebo slovenských rodičů, kupříkladu admirál Claude Bloch či admirál Apollo Souček, jeden z otců rozvoje amerického válečného letectva a velitel největší americké ležadlové lodi Franklin D. Roosevelt.

Jsemě Američané československého původu. Jsem nedělitelnou součástí amerického národa. Rozšli jsem s Amerikou, pracovali jsem pro Ameriku a bojovali jsem za ni. Toto je moše země, kterou jsem pomáhal budovat svým potem a krví.

AMERICKÉ LISTY

Autor článku, Josef Martinek, patřil v prachu smyslu slova mezi prákopníky v mnoha nářetech krajanského života v Americe; sehrál významnou ohr v americkém dělnickém hnutí založil a byl prezidentem velkého společenstva divůstrů; založil ohr, která dosud existuje a udržuje. Byl nářetem, novinářem, je spisovatelem a básníkem, patřil k zakladatelům Československé republiky. Vždy byl nekompromisní a odvážný, proto ho nacisti i komunisti prokládali za zrádce. Josef Martinek se narodil roku 1899 v Čechách. V roce 1909 přijel do Spojených států jako mladý kovodělník. Studoval na Western Reserve University v Clevelandu sociologii a od roku 1912 redigoval české noviny. V roce 1917 byl členem Masarykovy legace do Petrohradu, v roce 1919 byl v Masarykem na Sibíři a Egip. V roce 1935 se vrátil do Československa a stal se učitelem, přešel do Práva 124. Před příchodem nacistů se vrátil do USA. Vydával v Chicagu protinacistický časopis slůvky, knihy. Třebáze ohr, filozofie nářet, časopis, též se vydávalo časopis, v Americké Listy. Říká se, že je stěle jejich šifrovaným.

Slavnostní řečník 8. dne 1976 na Masaryktownu: prof. dr. Jan Gellner, D.F.C.

Z návštěvy MUDr. O. Růžičky v Torontě: zleva: dr. O. Růžička a p. farář Jaroslav Janda. Na obrazu vpravo je p. kardinál dr. Josef Beran.

Dva historické záběry:

Po 2. světové válce se v kanadském Masaryktownu sešli zleva: senátor Vojta Beneš, jeho paní a plk. let. Ambruž.

Plana 21. července 1945 — Průvodní Beneš uoběje Radbuenu a valceby 1942 první údy vavřili 3. americké armády generála George S. Pattona

Krajanská
restaurace
**BENES
INN**
392 Eglinton Ave. W.
Tel. 481 1853
...a Benesa jako
unuminky

Dopis obžalovanému a odpověď obhájci

Hlas Ameriky
Tradice 200 let

Z domova přicházejí různé dopisy — mezi nimi i oficiální. Před časem zaslali obhájci žádosti o honorář, dnes už zaslali jen rozsudky. Jaká to milá připomínka domova! Snad právě proto stojí takový dopis za čtení — k polodni lež — "pásmových", klarem nebylo takové pozornosti zatím dopřáno.

Jak má člověk reagovat? Jak máse reagovat? Popudil se, dát se zastráhl, mavnout rukou a nechat, odpovědět — jakkoliv. Čistě pro inspiraci stojí za to uvést i jednu skutečnou odpověď čs. obhájci. (Z pochoptelných důvodů jsou jména vnohána.)

HLAS DOMOVA

Advokátů poradna S, Pracoviště B. Praha
Vážný pane,

Federálním ministerstvem vnitra bylo proti Vám zahájeno trestní řízení pro trestný čin opuštění republiky. Pro toto řízení jsem Vám byl ustanoven obhájcem. Dne 22. 4. 1976 jsem obdržel rozsudek obvodního soudu pro Prahu 5, ze dne 15. 3. 1976, kterým jste byl uznán vinným trestným činem opuštění republiky a byl Vám vyměřen trest odnětí svobody v trvání 15 měsíců nepodmíněně a uložen trest propadnutí majetku. Do tohoto rozsudku jsem podal odvolání s tím, že je odůvodnim po obdržení zprávy od Vás. Prosim proto, abyste mi sdělil, co byste považoval za vhodné, abych na Vaši obhajobu uvedl, popřípadě, jaké důkazy navrhl. Jako Vás obhájce dávám Vám v úvahu, zda by nebylo vhodné vrátit se zpět do vlasti. Prezident republiky tím našim občanům, kteří se vrátili a nevyjeli v cizině činnost proti republice, cestou mlasky bud trestní řízení, které bylo proti nim zahájeno, zastaví, nebo v případě odsouzení trest odnětí svobody promění nebo mění na podmíněný. Očekávám Vaši zprávu co nejdříve. S pozdravem
Letecky JUDr. X. Y.

DOPIS OBHAJCI:

Austrálie, červenec 1976

Vážný pane doktore,
obdržel jsem Váš dopis a nepochybně jsem z překvapení — tohák jich bylo nejedno. Vezměme je po řadě:

1) Proč jsem byl souzen až po 8 letech? 15 měsíců nepodmíněně a propadnutí majetku — takový trest jakoby svěděl o slušném zločinu. Na 15 měsíců se práce nezavrátí pro nic za nic. A zde se očalo bezmála 8 let — s takovými zločiny by se mělo Vaše soudnictví vypořádávat mnohem rychleji.

2) Propadnutí majetku! Takový trest, jak známo, používá se jen v právních systémech zasažených a podezřelých — pokud jde o majetek poctivě nabytý — pokud ne, jde vlastně o lup. Problém je právě v tom, že já jsem doma neměl možnost nějaký majetek nabyt — snad jen pár drobností osobní potřeby. Jsou však lidé, souzení jako já, kteří zanechali doma auto či domeček a to podobným rozsudkem ztrácejí. Z hlediska právního jeví se pak můj trest snížen až absurdně.

3) Byl odsouzen a nebyl si toho vědom jest pro mne také překvapení, vždyť se neskrývám a nikdy jsem se neskrýval, i Váš dopis svědčí o tom, že moje adresa byla k dispozici. Odsouzen v nepřítomnosti býval zpravidla jen člověk, jehož pohyb je soudu neznámý. Já však mohu být uveden, zvláště čekal-li soud tolik let. Nebývá zvykem v civilizovaném soudnictví (mámi ovšem na mysli civilizaci, jež se pár tisíciletí vyvíjela v Evropě, nikoliv v Asii), že by soud soudit bez poskytnutí možnosti obhajoby — to by pak nebyl soud, ale jen mstivost se komise. Ze jste se se mnou jako můj obhájce spojil už po soudu, považuji za velice překvapivé.

4) Trest jest rovněž překvapivý. Proč 15 měsíců? Proč ne týden nebo 300 let? Jaký byl vlastně můj zločin? ... jste byl uznán vinným trestným činem opuštění republiky — tak to stojí dohodně ve Vašem dopise. Zvláštní to klasifikace trestného činu já však:

a) opuštění republiku s platným cestovním pasem.
b) stále ještě nechápu, jak slát (nebo li, kdo se po zastupitelé státu vydávají) přivlastnit si právo udělovat povolení k dočasnému či trvalému pobytu mimo republiku člověku svobodnému — s trestem takový trest odnětí svobody, pak jakoby předstíral, že jeho občan svobodným jest. Jaká však svoboda to jest, když občan jest trestán za opuštění republiky? Je to vůbec občanská svoboda? K pochopení této problematiky doporučuji studium díla pražského rodáka Franze Kafky — v knižních dneš jeho knihy nenajdete, ale jistě Vám je nějaký zakulený intelektuál rád zapůjčí.

c) předpokládám, že znáte Deklaraci OSN a lidských práv — je to občanem státu, který byl jedním ze signatářů této deklarace, která mluví o právu člověka na odchod z vlastní země i na svobodný návrat. Překvapuje mne proto, že ještě dnes — po podpisu Helsinské úmluvy — existuje právě ve střední Evropě stát, který trestá své občany za to, že opouští svou zemi.

Bývá zvykem, že nejprve se soud pta obžalovaného, čím-li se vinou. V tom případě by moje odpověď zněla: NE!

Vina je totiž relativní záležitost. Co je vlastně vina? Přestoupení platných norem či zákonů — čen by zjednodušené právník. Ze zkušenosti víme, že pachatelé i činů brutálních nebyli občas sládnat vinnými, neboť normy i zákony té doby dovolovaly takové jednání — v zájmu čehosi. Každý spravedlivý soud nesustlve jen o trest, nýbrž chce porozumět, cheu pochopit motiv činu, jinak nelze člověka soudit. A to chci připomenout Vám i soudu, že by bylo nanejvýš zajímavé i poučné zkoumat, proč se na jednu desetitisíce občanů dopustily "trestného činu opuštění republiky". Metóda vědeckého materialismu neměla by mít problém s dešifrováním tohoto společenského jevu — tato nejmoudřejší vědecká metóda, jak o sobě rádu praví. Odstranění prapříčný odstranilo by pak i trestnou činnost samotnou — tak nějak byla nám kdysi vysvětlována aplikace marxismu. A na jednu Vy soudíte a kořeny zla nehledáte. Ze by se počaly projevat nějaké dekadentní rezi zionistické směry? Hrůza pomyslit! Zde však jest velké pole působnosti pro zdravou a poctivě smýšlející socialistickou spravedlnost.

Obrát "trestný čin opuštění republiky" vyskytuje se ve Vašem dopise dvakrát. Jde zřejmě o technický termin. Čeština jest ovšem nejen jazyk poetický, ale i obsahově přesný. Snad by si mělo federální ministerstvo vnitra našit jazykové parádce, pácha totiž trestuhodný čin hanobení jazyka českého. Mělo snad být napsáno "trestný čin nepovoleného opuštění republiky" či podobně — i pak by se dalo o věci diskutovat z hlediska mravního, jazyk však by zůstal uchráněn před brutalitou. Má-li však Vaše formula ve právní platnost, musím Vám připomenout, že byste měl upozornit na páchaní trestného činu po každé, když státní a stranická delegace — také na pas — pokračuje naší hranici — byt by to bylo i na východ — a dopouští se tak trestného činu opuštění republiky. Jinak by mohlo být proti Vám zahájeno trestní řízení pro naplnění trestného činu zanedbáním upomínání na jeho páchaní.

Žádáte o sdělení, co bych považoval za vhodné uvést na stop obhajoby. Odpověď: NIC.

a) Nečtím se vinou a proto netřeba se mi obhajovat. Ve vlastní zemi nechci být nímto jiné práve

Hlas Ameriky je název oficiální celosvětové rozhlasové sítě Spojených států amerických která vysílá mluvením amerického lidu a vlády. Není to však jediný americký hlas; různé stránky života — a jeho národa a státu vysvětluje také řada jiných oficiálních i soukromých hlasů.

Hlas Ameriky mezi jiným hovoří o úspěších, jež Amerika zaznamenala v období 200 let své nezávislosti, a o soutěžích a zápasích lidí i myšlenek, jejichž výsledkem je stále se měnící směr filozofie, politických názorů, ekonomických programů, zábovy, životních stylů, kulturních zájmů, náboženství a běžného každodenního života.

Hlas Ameriky začal vysílat za druhé světové války, aby v ony chmurné dny poskytl světu potřebné informace. Od té doby se tato oficiální rozhlasová stanice Spojených států, vysílající pro obyvatele jiných zemí, snaží shrnout všechny ostatní oficiální a soukromé "hlasy", aby posluchači pochopili, jací vlastně my, Američané, jsme, jak žijeme, jak pracujeme, jak si sami vládneme a jak se snažíme aktivně působit v oblasti mezinárodních záležitostí při udržování míru a zlepšování života národů na celé naší planetě.

Hlas Ameriky je síť 36 rozhlasových stanic s 36 rozdílnými skupinami posluchačů, kteří mohou slyšet pořady v nejrůznějších jazycích: od albánštiny po uzbeckou, od amérštiny až po vietnamskou. Rozhlasoví pracovníci, kteří v těchto jazycích vysílají, k tomu mají zvláštní předpoklady: rodný jazyk, příslušné vzdělání i potřebnou zkušenost nebo neohomnou kvalifikaci v mezikulturních vztazích. Pokud jde o zprávy a interpretaci politiky Spojených států, hovoří ovšem vždy 36 rozhlasových vysílání Hlasu Ameriky jedním hlasem. Pokud jde o snahu vysílat zájem posluchačů v jiných zemích, redaktoři Hlasu Ameriky se snaží řídit život americké společnosti tak, aby tomu jejich posluchači dobře rozuměli. Výsledkem této mnohohlásné operace a společných informací je vzrušující ovzduší, jež se na první pohled někdy zdá až hektické; jde však o velmi vážné a ukázněné úsilí s jedním cílem: poskytnout lidem na této planetě spolehlivé, věrohodné, poctivé, objektivní a vyvážené zdroje zpráv a informací.

Avšak rozhlasový pořad netvoří jen zprávy a hudba. Jsou to především lidé, kteří hovoří a jinak komunikují s jinými lidmi, vzdálenými od mikrofonu Hlasu Ameriky tisíce kilometrů. A za lidmi u mikrofonu stojí další rozhlasoví pracovníci: zahraniční dopisovatelé v Tokiu nebo Panamě, v Londýně nebo Nambí, redaktoři a vedoucí redaktoři, autoři různých odborných pořadů, technici ve studiích, vysíláčích a retranslačních stanicích — ti všichni mají důležitý a speciický úkol při získávání informací a programových materiálů pro ústředí Hlasu Ameriky ve Washingtonu, při sestavování vlastních pořadů a jejich vysílání do všech oblastí světa.

Hlas Ameriky oslaví příští rok 15 vyočtí svého založení. Celá ta léta se snažil plnit slib ze svého prvního vysílání: "Zprávy mohou být dobré i špatné. My vám vždy řekneme pravdu." Tento slib se bude dodržovat, dokud tu Hlas Ameriky bude. Tak totiž i my navazujeme na tradici, která začala před 200 léty, kdy se Spojené státy americké vynořily jako nový člen rodiny samostatných států.

Kenneth R. Giddens
Director
Voice of America

"KANADSKÉ LÍSTY"

Y. Z.

